

Verkefni / rannsókn: Viðhorf til innflytjenda og kynþáttahyggju meðal íslenskra ríkisborgara

Styrkþegi: Rannsóknamiðstöð Háskólans á Bifröst

Ágrip

Árið 2008 stóð Rannsóknamiðstöð Háskólans á Bifröst (RHB) að könnun á viðhorfum Íslendinga til innflytjenda og vann úr fyrirbyggjandi gögnum sem til eru á Íslandi á viðhorfum Íslendinga til innflytjenda. Þessarri vinnu var lokið þann í byrjun desember og inn á heimasíðu RHB má finna skýrslu með niðurstöðum úr þessarri vinnu.

Af rannsókninni má draga tvær meginályktanir. Í fyrsta lagi hefur hefur afstaða Íslendinga til innflytjenda orðið neikvæðari á síðustu árum og á sama tíma hefur innflytjendum fjölgað á Íslandi. Í öðru lagi að Íslendingar hafa almennt jákvæða afstöðu til innflytjenda í samanburði við aðrar þjóðir. Konur, yngri fólk og þeir sem hafa meiri menntun hafa oftari jákvæða afstöðu til innflytjenda samanborið við karla, þá sem eru eldri og þá sem eru með minni menntun. Að sama skapi má sjá tilhneigingu meðal þeirra sem búa utan höfuðborgarsvæðis og þeirra sem starfa við iðnaðarstörf eða ósérhæfð verkastörf til að þeir hafi neikvæðari afstöðu til innflytjenda heldur en þeir sem búa á höfuðborgarsvæðinu eða eru í öðrum störfum. Í þeim tilfellum þar sem kom fram munur á afstöðu til innflytjenda eftir því hvaða stjórnmálaflokk fólk myndi kjósa ef það yrði gengið til kosninga, kemur hugsanlega ekki á óvart að kjósendur Frjálslynda flokksins eru neikvæðastir í garð innflytjenda samanborið við kjósendur annarra flokka.

Niðurstöður rannsóknarinnar benda til þess að Íslendingar líti svo á að það sé efnahagslegur ávinningur fyrir samfélagið í heild af innflytjendum, en jafnframt að þeir lækki meðallaun í landinu og að frekar eigi að ráða Íslendinga í vinnu þegar atvinna er af skornum skammti. Í ljósi reynslu annarra Evrópuríkja af innflytjendamálum og efnahagsástandsins á Íslandi á haustmánuðum 2008, eru framundan tímar sem geta markað spor í afstöðu og hegðun Íslendinga til innflytjenda. Það er að segja, ef það er rétt að atvinnuleysi geti alið á óánægju í garð innflytjenda, gætum við séð fram aukin vandamál eða verkefni í samskiptum Íslendinga við innflytjendur.

Project: Attitudes on immigration in Iceland

Grantee: Research Center at Bifrost University

Abstract

The research presented here had two main goals. Firstly to take together research on public opinion about immigrants and immigration that has been carried out in Iceland over the last ten years. Secondly, to carry out a survey on public opinion in 2008 based partly on former surveys carried out in Iceland and Europe. The main results are that Icelanders seem to have developed a less positive attitudes towards immigration in the since 2005 but at the same time they are among the most positive nations in Europe. The trend is that men, those who are less educated and blue collar workers have in general a more negative attitudes towards immigrants and immigration compared to women, those who are more educated and white collar workers.

There is a tendency that voters of the right wing party, Liberals, have a negative attitudes towards immigrants, even if they belief, as Icelanders in general, that there is an economical gain from increasing immigration.

When asked if immigrants should keep their own customs and traditions or fully integrate into the customs and traditions of the host country, most Icelanders said that they should fully integrate. Therefore it seems that Icelanders belief in assimilation of immigrants, that is, that immigrants should become like Icelanders. This is not in line with public policy in Iceland, where there has been more emphasis on multi culturalism in the integration of immigrants.

This raises the question if the attitude towards immigrants in Iceland is that as long as the public perceives that the country gains economically, immigration is favoured, but as soon as unemployment rises, resentment towards immigrants will rise. This research does not offer an answer to this and is left to further research on immigration in Iceland.